

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه شنبه (۲۱) خردادماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

- ۱- تقدیم لایحه اجازه اعطای يك پایه ترفیع ، بوسیله آقای دکتر آموزگار وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور .
- ۲- طرح و تصویب فوریت لایحه اجازه اعطای يك پایه ترفیع .
- ۳- اخذرای نهائی و تصویب لایحه حق ثبت سفارش کالا و ابلاغ بدولت .
- ۴- بیانات بعد از دستور خانم صفی نیا .
- ۵- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

مجلس ساعت یازده صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

مشمولین قانون استخدام کشوری علاوه بر يك پایه ترفیع که طبق تبصره ۱۵ قانون بودجه سال جاری دریافت خواهند کرد يك پایه ترفیع دیگر بموجب این ماده واحده در سال جاری و از آغاز سال سال ۱۳۵۳ بآنها داده خواهد شد (احسن) قطعاً توجه خواهید فرمود که اعطای این دوبایه ترفیع در سال جاری و از آغاز سال ۵۳ در راه اجرای انقلاب اداری است و بعنوان اولین قدم در سازمان امور اداری و استخدامی کشور و همچنین تعدیل درآمد ملی بین گروهائی که بخصوص حقوق ثابت دارند محسوب میشود که تاحدودی جبران گرانی و هزینه زندگی و تورم را بکند بهمین جهت این لایحه را تقدیم و تقاضای تصویب آن را دارم (احسن-احسن).

۲- طرح و تصویب فوریت لایحه اجازه اعطای يك

پایه ترفیع

رئیس - نسبت باین لایحه از طرف فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین تقاضای فوریت شده است، پیشنهاد قرائت میشود .

۱- تقدیم لایحه اجازه اعطای يك پایه ترفیع، بوسیله آقای دکتر آموزگار وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور

رئیس - چون طبق آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی مدت تنفس از ربع ساعت گذشته است این جلسه ، جلسه دوم امروز محسوب میشود. وارد دستور می شویم آقای دکتر آموزگار بفرمائید.

دکتر آموزگار (وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور) - همان گونه که استحضار دارند رفاه و آسایش کارمندان دولت همیشه مورد توجه و عنایات خاص شاهنشاه آریامهر بوده است و بهمین مناسبت وقتی گزارشی بحضور مبارکشان عرض شده بود که کارمندان دولت استحقاق يك پایه ترفیع دیگر دارند که در سالهای قبل بآنها داده نشده است. و مقرر فرمودند که حق کارمند باید داده بشود تا بتوان در مقابل انجام وظیفه، مسئولیتش را از او بنحواحسن خواست (احسن). در اجرای اوامر مبارکشان برای بنده نهایت افتخار است ماده واحده ای را تقدیم کنم که یا تصویب آن

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید لایحه اجازه اعطای يك پايه ترفیع
بمشمولین قسامت استخدام کشوری بساقید يك فوریت
مطرح گردد.

رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین -

مصطفی الموتی

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - وظیفه خود میدانم از طرف
فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین مراتب تشکر ملت
ایران را بعرض شاهنشاه آریامهر رهبر خردمند ملت ایران
برسانم که همواره نظرات معظمه که در جهت رفاه و آسایش
همه طبقات ملت ایران است (صحیح است) لایحه ای که
از طرف جناب آقای وزیر کشور و سرپرست سازمان
امور اداری و استخدامی کشور تقدیم شد لایحه ای است که
برای رفاه حال چهارصد هزار کارمند دولت است
که از خدمتگزاران صدیق این مملکت هستند
(صحیح است) شاید کمتر سابقه دارد که در طی یکسال دو
بار به کارمندان دولت ترفیع داده بشود و دولت خدمتگزار
حزبی ما دولت آقای هویدا این افتخار را دارد که در
دراجرای منویات شاهنشاه در طی سال جاری دویست
چنین وظیفه ای را نسبت به همه کارمندان دولت انجام داده
است و ما از دولت بسیار متشکریم، بدیهی است که دولت
دراجرای اصل انقلاب اداری و وظایفی دارد و بهمین دلیل
باید در درجه اول رفاه و آسایش کارمندان از هر حیث
فراهم باشد تا کارمندان بتوانند این اصل مهم انقلابی را در
سراسر کشور پیاده کنند و وظایف خودشان را بنحو احسن
انجام بدهند.

ماتر دید نداریم که وزیر لایق وزارت کشور و
سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی توجه خاصی به
وضع کارمندان دولت که از افراد صدیق این مملکت
هستند دارند و لایحه ای که امروز به مجلس تقدیم شده است
مؤید این نظر است و ما بیاکمال افتخار برای این لایحه تقاضای
فوزیت کرده ایم. ما میدانیم نه تنها اوامر شاهنشاه
در باره رفاه کارمندان اجراء خواهد شد بلکه تردید نداریم
کارمندان مملکت ما با استفاده از این اصل بیش از پیش

با دلگرمی و صداقت و صمیمیت در راه خدمت به
شاهنشاه و ملت کوشا خواهند بود (احسن - احسن).
رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - آقای دکتر آموزگار گذشته از استعداد
خداداد، تصور میکنم سیاستمدار خوش شانس هم هستند
باین معنی لایحه ای را که تقدیم داشتند از طرف شاهنشاه.
رئیس مملکت و رهبر ملت اراده شده، قطعاً از طرف
دولت خود ایشان بخوبی تهیه شده و از طرف فراکسیون
اکثریت تقاضای فوریت شده و از طرف فراکسیون حزب
مردم هم این فوریت مورد تأیید است (احسن) اما جا
دارد در اینجا چند نکته ای را مورد توجه قرار بدهیم قبل
از اینکه بفوریت این لایحه رأی گرفته شود خود لایحه
قرائت شود. مورد دوم نکته ای در فرمایشات جناب دکتر
آموزگار بود با اطلاع زیادی که ایشان در امر اقتصادی
دارند می دانند که این توجه به کارمندان ناشی از دو مطلب
است یکی احتیاج، دیگری تشویق، آنچه که احتیاج
است شامل حال تمام کارمندان است اعم از شاغل و
بازنشسته، بازنشستگان مملکت جز به شما نمایندگان
ملت و شما نمایندگان دولت به کی مراجعه بکنند؟ آنها
هم انتظار دارند وقتی که وضع ایجاد کرده است بکسانی
که درآمد ثابت دارند بعنوان حقوق یا مقرری یا وظیفه
باهر اسمی دیگر برای تأمین وضع آنها و خانواده هاشان
کمک بشود... (دکتر الموتی - يك پايه ترفیع عقب افتاده
داده میشود به بازنشسته که ترفیع داده نمیشود)
بنده متوجه هستم ایشان هم با آن هوش فوق العاده
متوجه عرایض بنده هستند. مطلب دیگر این است که
این کارمندان دولت که تا این حد مورد عنایت از طرف
شاهنشاه و مورد توجه از طرف شما همکاران و مورد حمایت
از طرف شما وزیر کارداران هستند باید بدانند که این همه
لطف و توجه برای خاطر نحوه خدمتی است که آنها باید
انجام بدهند و وفاداری به شاهنشاه، انجام دادن کار
در اداره و راضی کردن وزیر و رئیس همه جای خود
لازم، بعلاوه آنچه شاهنشاه می خواهند آنچه شما می خواهید،
آنچه قانونگذار میخواهد: تأمین رضایت مردم است
رفتار کارمندان دولت در هر موردی که پیش آید باید
برای افراد مملکت محسوس باشد که، رهبر ملت و

رئیس مملکت به این کارمند توجه فرموده برای آنکه این
کارمند به فرد تمام ملت ایران صحیحتر و صدیق تر
و صمیمانه تر خدمت کند (آفرین - احسن).
رئیس - فوریت لایحه مطرح است، لایحه قرائت
میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

لایحه اجازه اعطای يك پايه ترفیع

ماده واحده - به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی
اجازه داده میشود که علاوه بر ترفیع موضوع تبصره ۱۵
قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳
کل کشور به مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام
کشوری که بر اساس ماده ۳۵ قانون مزبور مدت خدمت
آنان تا پایان سال ۱۳۵۲ برای ترفیع کافی باشد يك پايه
ترفیع اعطا و اضافه حقوق مربوط را از اول سال ۱۳۵۳
از محل اعتبار بودجه خود برداخت و معادل آن را در لایحه
بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ منظور نمایند.

نخست وزیر - وزیر کشور و سرپرست سازمان امور
اداری و استخدامی کشور - از طرف وزیر دارائی

رئیس - نسبت به فوریت لایحه نظری نیست؟ آقای
حکمت یزدی بفرمائید.

حکمت یزدی - سخن را بنده بسیار کوتاه می کنم
با عرض تشکر فراوان و با تأیید فوریتی که جناب آقای
رامبد اعلام فرمودند بنده سئوالی داشتم. متن ماده واحده
آنچنان بود که شامل حال قضات دادگستری نمیشد بنده
سئوالم این است که اگر احتیاج و نیاز هست، برای
دادگستری نیست؟ اگر تشویق هست برای خدمتگزاران
صدیق به قوه قضائیه نیست؟ بنده استدعا میکنم از جناب آقای
وزیر کشور اکنون که در اجرای فرمان مبارک علیحضرت
همایون شاهنشاه يك لایحه بسیار امیدبخش و مفید تقدیم
کرده اند توضیح بفرمایند درباره قوه قضائیه چه فکری
کرده اند و اکنون که این مسئله منعکس میشود طوری
باشد که اثر بسیار مطلوبی هم در قضات و کارکنان قوه
قضائیه داشته باشد متشکرم (احسن).

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده فکر میکنم که جناب آقای
حکمت یزدی خواستند از این فرصت استفاده کنند و
بدوستان قاضی خودشان کمکی کرده باشند. بسیار کار
خوبی هم هست. ولی اگر متن ماده واحده را ملاحظه
فرموده باشید عده ای از مشمولین قانون استخدام کشوری
يك پايه طلبکار هستند دولت آمده است در اجرای این
وظیفه میخواهد طلبشان را به آنها بدهد. البته اگر قضاتی
هم باشند که پایه ای طلبکار باشند با آنها هم میدهد هر کس
دیگری هم باشد که طلبکار باشد نص صریح لایحه
این است. فرمایش جنابعالی مثل این است که بنده بیایم
بگویم به تمام کارمندان بخش خصوصی يك پايه ترفیع
بدهید. چهارصد هزار کارمند دولت که يك عده شان
طلبکار هستند دولت آمده لایحه ای آورده که من تأمین
اعتبار میکنم طلب اینها را میدهم. قضات مورد احترام
ما هستند بازنشستگان مورد کمال احترام ما هستند آنها
هم اگر طلبی داشته باشند دولت باید بدهد (احسن).

رئیس - نسبت به فوریت این لایحه رأی می گیریم
خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه به کمیسیونهای
مربوط ارجاع میشود.

۳- اخذ رأی نهائی و تصویب لایحه حق ثبت

سفارش کالا و ابلاغ بدولت

رئیس - لایحه تقلیل حق ثبت سفارش کالا برای
اخذ رأی نهائی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

قانون تقلیل حق ثبت سفارش کالا

ماده واحده - از اول فروردین ماه ۱۳۵۳ حق ثبت
سفارش کالا موضوع قانون افزایش حق ثبت سفارش
مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ از پنج و نیم در صد به يك درصد
کاهش داده میشود و از کل مبلغ وصولی معادل پنجاه و
پنج درصد بجای ده درصد موضوع تبصره ۱۶ قانون متمم
بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور برای خدمات درمانی و
بهداشتی (صحیح) در پایان هر ماه بالمناصفه بجمعیت
شیر و خورشید سبز ایران و سازمان شاهنشاهی خدمات
اجتماعی پرداخت و بقیه بحساب درآمد بانک مرکزی

ایران منظور میشود. و جوه قابل استرداد نسبت بسفارشهای ثبت شده قبل از تاریخ تصویب این قانون از محل درآمد مربوط و درآمد عمومی پرداخت و اعتبار لازم در بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ منظور خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده در جلسه روز دوشنبه بیستم خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و سه شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - این لایحه عیناً به همان ترتیبی که در مجلس شورای ملی تصویب شده بود در مجلس سنا به تصویب رسیده است نسبت بان با ورقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان بترتیب زیر بوسیله آقای مهندس صائبی (منشی) اعلام شد و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد).

آقایان:

سجادی - دکتر غنی - کورس - مرندي - مهندس فروهر - دکتر خطیبی - دکتر الموتی - دکتر دادفر - مهندس علی برومند - دکتر نجیمی - کاظم مسعودی - خانم نیره سعیدی - ناصرزاده - مهندس سهم الدینی - ملک افضلی - عبدالحسین آموزگار - شیخ بهائی - مهندس اردلان - اهری - مجید موسوی - دکتر قهرمان - ذوالفقاری - مافی - دکتر پرتو اعظم - دکتر کفائی - شاهنده - دکتر رشتی - مهندس جلالی نوری - محمدرولی قراچورلو - مجد - دکتر متین - کیوان - عباس میرزائی - صائب - پزشکی - مهندس معینی زند - رضوی - اخلاقی - توسلی - ریگی - دکتر انوشیروانی - اسعد رزم آرا - محسنی مهر - دکتر امامی خوئی - ایمان زهرائی - دکتر صفائی - صدقیانی زاده - دکتر شمس - دکتر گایگک هواکیمیان - دکتر معظمی - نیک پور - دکتر اعتمادی - انشاء فهیمی - کمالوند - دکتر هنوردی - شهرستانی - دکتر حبیب اللهی - تیمسار همایونی - دکتر کیان - کاسمی - دکتر علمی - مهندس فیروز عدل - مصطفوی - حیدرقلی برومند - مهندس احتشام شهیدی - خانلر قراچورلو - شاخوئی - پدرامی - بهنیا - کلانتر هرمزی - اسدی لنگرودی - مهندس زاهدی - خانم آصف زاده - احمد - اولیاء شیرازی - مهندس نظمی - دکتر پناهی - پسیان - پروین - دکتر

بیگلری - دکتر بهزادی - نیک روش - محدث زاده - اولیاء - بدر صالحیان - خانم بیرینا - دکتر بحی بهبهانی - مهندس پروشانی - جهانشاهی - جندقی - مهاجرانی - خانم ابتهاج سمیعی - دکتر موثقی - شیخ الاسلامی - فیاض غلامرضا بهادری - دکتر امین - دکتر صالحی - معیری - حیدر صائبی - امیر احمدی - بوداغ زاده - پوربردباری - بدرخانی - خانم امیر ابراهیمی - پیرزاده - اوحدی - اسلامی نیا - دکتر اسکوئیان - دکتر پیر - دکتر توانا - دکتر جزایری - مهندس جلالی - خانم مزارعی جهانی - چنگیزی - خانقاهی - حیدری - فروتن - کمالانی کسرائی - خانم دکتر دولتشاهی - خانم صفی نیا - موسوی ماکوئی - ایلخانی پور - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر حبیب بهبهانی - دکتر سعید بهادری - دکتر برزگر - زهتاب فرد - حکمت یزدی - تژده - دکتر موسوی - پرویزی - خانم اسدی - اخوی - دکتر ابوالهدی - دکتر آزاد - اکبر - امیر علم خزیمه - مهندس خسروی - تیمسار خطیب شهیدی خورشید - داروئی - دکتر منتظری - دکتر رادرشیدی - دکتر رشید یاسمی - دولو - ادیب سمیعی - مهندس اربابی - زرین پور - دکتر زهرائی - سراج الدینی - خانم دکتر سرخوش - سعادت - سادات فرد - شریفها - دکتر شکرانی - حی - دکتر صمدزاده - دکتر قاسم صوفی - دکتر وجیه الله صدر رامبد - فخر طباطبائی - فضائی - صادقی - موقر - شیخ رضائی - سمیعی - کریم بخش سعیدی - ساگینیان - کشفی - دکتر رئیس - ضیاء رضوی - نامور - دکتر نایبی - دکتر ناوی - ناروئی - میرافضل - مهدوی اردستانی - فریدونفر - خانم زاهدی - فرنود - فتوحی - دکتر عسکری - عزیز مرادی - خانم دکتر طالقانی - علی طباطبائی - طلوعی - خانم دکتر صنیع - دکتر سعید حکمت - دکتر محقق - نجدشیبانی - اسماعیل خزیمه - فرهادپور - ماهر - صائب - پزشکی - مهندس معینی زند - رضوی - اخلاقی - توسلی - ریگی - دکتر انوشیروانی - اسعد رزم آرا - محسنی مهر - دکتر امامی خوئی - ایمان زهرائی - دکتر صفائی - صدقیانی زاده - دکتر شمس - دکتر گایگک هواکیمیان - دکتر معظمی - نیک پور - دکتر اعتمادی - انشاء فهیمی - دکتر توانا - دکتر جزایری - مهندس جلالی - خانم مزارعی - جهاتی - چنگیزی - خانقاهی - حیدری - فروتن - کمالانی - کسرائی - خانم دکتر دولتشاهی - خانم صفی نیا - عبد العباس طرفی .

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید)
آراء موافق ۱۹۴ رأی

آراء ممتنع ۲۸ رأی

رئیس - لایحه با ۱۹۴ رأی موافق و ۲۸ رأی ممتنع تصویب شد بدولت ابلاغ میگردد .

موافقین - آقایان:

کمالوند - دکتر هنوردی - شهرستانی - دکتر حبیب اللهی - تیمسار همایونی - دکتر کیان - کاسمی - دکتر علمی - مهندس فیروز عدل - مصطفوی - حیدرقلی برومند - مهندس احتشام شهیدی - خانلر قراچورلو - شاخوئی - پدرامی - بهنیا - کلانتر هرمزی - اسدی لنگرودی - مهندس زاهدی - خانم آصف زاده - احمد - اولیاء شیرازی - مهندس نظمی - دکتر پناهی - پسیان - پروین - دکتر بیگلری - دکتر بهزادی - نیک روش - محدث زاده - اولیاء - بدر صالحیان - خانم پیرینا - دکتر بحی بهبهانی - مهندس پروشانی - جهانشاهی - جندقی - مهاجرانی - خانم ابتهاج سمیعی - دکتر موثقی - شیخ الاسلامی - فیاض - غلامرضا بهادری - دکتر امین - دکتر صالحی - معیری - حیدر صائبی - امیر احمدی - بوداغ زاده - پوربردباری - بدرخانی - خانم امیر ابراهیمی - پیرزاده - اوحدی - اسلامی نیا - دکتر اسکوئیان - دکتر پیر - سجادی - دکتر غنی - کورس - مرندي - مهندس فروهر - دکتر خطیبی - دکتر الموتی - دکتر دادفر - مهندس علی برومند - دکتر نجیمی - کاظم مسعودی - خانم نیره سعیدی - ناصرزاده - مهندس سهم الدینی - ملک افضلی - عبدالحسین آموزگار - شیخ بهائی - مهندس اردلان - اهری - مجید موسوی - دکتر قهرمان - ذوالفقاری - مافی - دکتر پرتو اعظم - دکتر کفائی - شاهنده - دکتر رشتی - مهندس جلالی نوری - محمدرولی قراچورلو - مجد - دکتر متین - کیوان - عباس میرزائی - صائب - پزشکی - مهندس معینی زند - رضوی - اخلاقی - توسلی - ریگی - دکتر انوشیروانی - اسعد رزم آرا - محسنی مهر - دکتر امامی خوئی - ایمان زهرائی - دکتر صفائی - صدقیانی زاده - دکتر شمس - دکتر گایگک هواکیمیان - دکتر معظمی - نیک پور - دکتر اعتمادی - انشاء فهیمی - دکتر توانا - دکتر جزایری - مهندس جلالی - خانم مزارعی - جهاتی - چنگیزی - خانقاهی - حیدری - فروتن - کمالانی - کسرائی - خانم دکتر دولتشاهی - خانم صفی نیا -

موسوی ماکوئی - ایلخانی پور - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر حبیب بهبهانی - دکتر سعید بهادری - دکتر برزگر - امیر علم خزیمه - مهندس خسروی - تیمسار خطیب شهیدی - خورشید - داروئی - دکتر منتظری - دکتر رادرشیدی - دکتر رشید یاسمی - دولو - ادیب سمیعی - مهندس اربابی - زرین پور - دکتر زهرائی - سراج الدینی - خانم دکتر سرخوش - سعادت - سعادت فرد - خانم دکتر گرگانی - دکتر مهر - آقایان - عبد العباس طرفی - شریفها - حی - دکتر شکرانی - دکتر صمدزاده - دکتر قاسم صوفی - دکتر وجیه الله صدر - دکتر نصیری - دکتر نایبی - دکتر ناوی - ناروئی - میرافضل - مهدوی اردستانی - فریدونفر - خانم زاهدی - فرنود - فتوحی - دکتر عسکری - عزیز مرادی - خانم دکتر طالقانی - علی طباطبائی - طلوعی - خانم دکتر صنیع - قاضی زاده - قدردان - کورانلو - مهندس نصر - سعیدوزیری - بوشهری - دکتر مرتضوی - دکتر وفا - اکبر مسعودی - مظاهری - مظهری - مهندس عبد الحمید معینی - دکتر وزیر - پور بابائی - دکتر وحیدنیا - دکتر خسروی کردستانی - مهندس ریاضی - مهندس صائبی - دکتر زعفرانلو - خانم بزرگ نیا .

ممتنعین - آقایان: زهتاب فرد - حکمت یزدی - تژده - دکتر موسوی - پرویزی - خانم اسدی - اخوی - دکتر ابوالهدی - دکتر آزاد - اکبر - رامبد - فخر طباطبائی - فضائی - صادقی - موقر - شیخ رضائی - سمیعی - کریم بخش سعیدی - ساگینیان - کشفی - دکتر رئیس - ضیاء رضوی - نامور - دکتر سعید حکمت - دکتر محقق - نجدشیبانی - اسماعیل خزیمه - فرهادپور .

۴- بیانات بعد از دستور خانم صفی نیا

رئیس - خانم صفی نیا بعنوان بعد از دستور صحبت میکنند بفرمائید.

خانم صفی نیا - ریاست معظم مجلس شورای ملی همکاران عزیز ، بعد از ظهر پنجشنبه شانزدهم خرداد مراسم روز جهانی محیط زیست با قرائت پیام شاهنشاه آریامهر بوسیله والا حضرت شاهپور عبدالرضا پهلوی در باغ مظفریه شمیران برگزار گردید . شاهنشاه در این پیام اشاره فرمودند : که حفاظت محیط زیست و بهسازی آن بی تردید از مهم ترین و فوری ترین وظایف جامعه انسانی در جهان کنونی بشمار میرود زیرا محیط زیست بشر اینک

آن چنان آسیب دیده است که آثار سوء آن نه تنها جوامع انسانی و حیوانی و گیاهی را در معرض انواع آلودگیها قرار داده بلکه اساساً هستی جامعه بشری را به انهدام تهدید میکند و بهمین جهت حل مسائل محیط زیست منوط به تصمیم و اقدام مشترک به جهانیان است و فعالیتهای جداگانه و ناهماهنگ در این مسائل اثر مطلوب ندارد بهمین مناسبت در حال حاضر کلیه ملت های جهان علی رغم اختلافات مسلکی و مذهبی و نژادی خود بمنظور حفظ محیط زیست به مبارزه ای هماهنگ برای هدفی مشترک یعنی نجات خانه همگانی خود یعنی کره زمین بیکدیگر دست یگانگی داده اند. کشور ما در این مبارزه جهانی سهم مهمی بر عهده دارد و آن بیش از ضرورت های علمی و زیست محیطی که بجای خود عواملی بسیار حیاتیند از هدف بزرگی ناشی میگردد و آن گشودن دروازه های تمدن بزرگ بروی ملت ایران و ساختن جامعه ای تمام معنی مرفه و پاک و سالم است. تصویری که ما از آینده جامعه خود در پیش چشم داریم تنها ثروت و رفاه مادی نیست. بدیهی است که توسعه اقتصادی و اجتماعی در سرلوحه هدفهای ملی ما قرار دارد منتها مفهوم توسعه در نزد ما قبل از هر چیز شامل معنی و روح زندگی است مازندگی خالی از معنویت و زیباییهای طبیعی را نمی پسندیم و ملت خویش را که از باستانی ترین ایام با طبیعت یگانه بوده و تفکر فلسفی و خلاقیت هنری خود را بر پایه این یگانگی بنا نهاده به زندگی در مراکز زشت و آلوده و ناسالم رهنمون نخواهیم شد. شاهنشاه تأکید میفرماید که جامعه ایرانی برای نیل به پیروزیهای نهائی در هدفهای ملی و انقلابی خود نیازمند برخوردی منطقی و مآل اندیشانه با کلیه جنبه های حیاتی این جامعه و مسائل آن است و باید در بکار بردن سرمایه های مادی و انسانی خویش نهایت دقت و درایت را بکار برد و تلفیق مثبت و سازنده ای از ضرورت رشد و توسعه را همگام با حفظ محیط زیست در برنامه های عمرانی کشور در نظر گرفته ایم و در خاتمه این پیام فرمودند: امیدواریم سایر ملل جهان نیز در این راه مساعی کامل مبذول دارند تا با همفکری و همقدمی بیکدیگر خانه مشترکمان یعنی کره زمین را آن چنان که حق آن است از مصائبی که از راه آلودگی محیط به آن دچار آمده است خلاصی بخشیم.

رئیس سازمان محیط زیست نیز بمناسبت این روز مطالبی بیان داشت و متذکر شد که دومین سالروز جهانی محیط زیست را مقارن با تصویب لایحه قانون حفاظت محیط زیست از مجلس شورای ملی و سنا جشن گرفته و به این سازمان سلاحی برا و قانونی بخشیده ایم. وی اظهار داشت که در جهان امروز آنچه کلیه ملت ها را بهم پیوند داده آلودگی است که از طریق آب و هوا تمام عرصه کره ارض را در نور دیده و حتی دامن گیر حیواناتی شده است که در قطب و در دورترین نقاط زندگی میکنند و این آلودگیها مصائب مشترک همه انسانها در تمام قاره ها و کشورهای می باشد و مبارزه با آنها نیز مستلزم اراده و تصمیم و اقدام بین المللی است ایجاد صدهای ناهنجار اعصاب بشر قرن بیستم را فرسوده نموده و برای رفع آن بایستی اقدامات وسیع صورت گیرد (صحیح است).

ملت و دولت ما اگر آبهای ساحلی خود را از آلودگی مواد نفتی محفوظ بدارد کلیه ضوابط سلامتی بخش را دقیقاً اجرا کند چه امیدی به این آبهای پاکیزه خواهد بود اگر کشورهای دیگر در اندیشه حفظ و پاکیزگی و سلامت آبهای ساحلی خود نباشند مسئله مهم در اینجا شرکت فعالانه توده مردم در حفاظت محیط زیست است و بدون کمک آنها و علی رغم میل آنان نمیشود دست بکاری موفقیت آمیز زده محیط زیست بعنوان خانه تمام افراد بشر و اعتقاد باین مطلب بایستی از راه آموزش همگانی و بویژه بحث این مطالب در کتب درسی برای دانش آموزان در نظر گرفته شود تا نسل آینده با دانشی صحیح به مسائل محیط زیست پرورش یابند و مسائل ارتباط جمعی نیز بایستی باین مهم توجه نمایند زیرا اکثر مردم فاقد دانش رفتار صحیح با محیط زیست هستند و آنها نمیدانند که منابع موجود در طبیعت محدود است و اختراعات عظیم بشر باعث آلودگیهای بسیار و تخلیه معادن و منابع طبیعی شده و بعثت بی توجهی به تخریب جهان پرداخته است و استفاده ناصحیح از طبیعت مانند آلوده شدن آب رودخانه توسط یک کارخانه و یا آلودگی هوا بر اثر دود و وسایط نقلیه و کثرت جمعیت طبیعت را دیگر قادر به تحمل و از بین بردن آلودگیها نمی نماید و این باعث نگرانی شدید است بشر نمیداند که ظرفیت طبیعت برای از بین بردن آلودگیها محدود است

و همین آب آشامیدنی و سالم آن چنانکه تصور می رود فراوان و خالص نیست و فقط مقدار بسیار کمتر از یک درصد از آبهای موجود در سطح زمین خالص بوده و میزان منابع زیر زمینی آن محدود است.

دولت و ملت ایران به پیروی از منویات و تأکیدات شاهنشاه آریامهر به نحوی روز افزون به باری نهضت حفاظت محیط زیست برخاستند و ۵۴ منطقه از مناطق حائز اهمیت کشور را به وسعت ۷/۶ میلیون هکتار رازیر نظر گرفته و از تخریب و دگرگونی آنها جلوگیری نموده اند و چند نوع از کمیاب ترین و پر ارزش ترین حیوانات و پرندگان و آبریان را از خطر حتمی نجات داده و در تکثیر آنها کوشیده اند. پارك ملی محمد رضا شاه نخستین پارکی است که در ایران بصورت پارک ملی بوسعت ۹۱۸۹۰ هکتار بین گنبد کاوس و بجنورد دائر شده و الاحضرت شاهپور عبدالرضا نهضت حفاظت از حیات وحش و منابع طبیعی ایران را از سال ۱۳۳۶ تا کنون رهبری نموده و توسعه بخشیده اند.

در خاتمه عرایضم این تذکر را لازم میدانم که مقدار زمینی که زندگی ما بآن بسته است خیلی کم است زمین های غیر قابل کشت ۲۱٪ و زمین های زیر کشت ۲/۷٪ و زمین های قابل کشت ۶/۳٪ است و چند نسل گذشته بشر زمین های قابل استفاده خود را غیر قابل کشت کرده است. این حقایق، حقایق و حشمتناکی است که زمین های پر برکت گذشته بصورت سرزمین های لم یزرع و خشک در آمده و از این راه است که کشورهای فقیر، فقیرتر شده اند.

وظایفی که سازمان محیط زیست اینک قانوناً عهده دار میشود بسی بیش از وظایفی است که تا بحال بر عهده داشته است امید است همانطور که این سازمان در گذشته وظایف خود را با سر بلندی انجام داده در انجام وظایفی که با تصویب لایحه قانون محیط زیست بعهده میگیرد خدمت حیاتی تر خود را با موفقیت انجام دهد.

شب گذشته رئیس دانشگاه M. I. T در مصاحبه خود با مخبرین رادیو تلویزیون ایران اظهار می داشت جوامع صنعتی دچار گرفتاریهای زیادی از نظر آلودگی آب و هوا و محیط زیست شده اند بسیار بجاست

که کشور ایران قبل از ابتلاء باین مشکلات برای جلوگیری از آن اقدام نموده است پر واضح است که جلوگیری از گرفتاریهای محیط زیست بسیار موثرتر و کم خرج تر از آن است که ما پس از ابتلاء برای رفع این مصائب اقدام نمائیم و توجه کشور ایران باین امر شایسته تحسین و تمجید است (صحیح است).

توجه نمایندگان محترم را به محیط معنوی زیست جلب مینمایم و آن تعلیم و تربیت نسل جوان مملکت میباشد شاهنشاه آریامهر در پیام خود به سرمایه های مادی و انسانی اشاره فرمودند و در اینجا لازم است پیرو فرمان شاهنشاه، دایر بر ایگان شدن تحصیلات برای کلیه کودکان و دانش آموزان تا آخر دوره راهنمایی و برای دانش آموزان با استعداد در مراحل بالا تر تا دانشگاه و در هنرستان های صنعتی حکایت از توجه بهمین نیروهای انسانی مینماید. وزیر آموزش و پرورش بطور تفصیل برای همگان توضیح دادند که فقط بدانش آموزان در مدارس غیر دولتی هستند جای تعجب است که تمام صفحات روزنامه ها و بحث و مذاکرات درباره این یک دهم بوده است حالا جادارد که برای ما روشن نمایند یک دانش آموز در سال تحصیلی گذشته برای دولت چند خرج داشته و حالا این اضافه پول برای آنها طبق چه برنامه ای مصرف خواهد شد و همانطور که کسر آراء عرض کردم این پول بدون هیچ تشریفات اداری بایستی برای بهبود وضع کیفی تحصیلی دانش آموزان مصرف شود اساساً تمام خدمات اداری بایستی در خدمت ارتقاء سطح تحصیلی دانش آموزان مصرف شود. من جز معلم، کتاب و دانش آموز و مکان تحصیل یعنی مدرسه هدفی را برای آموزش و پرورش نمیشناسم. وزارت آموزش و پرورش بایستی با واقع بینی برنامه های تحصیلی را در کلیه سطوح بررسی و آنها را اصلاح نماید و برای تحصیل دانش آموزان، معلمان شایسته و باصلاحیت تربیت نماید و در هر محل مجتمع های آموزشی با شرایط مناسب بسازد تا کودکان و اطفال ایرانی دچار سرگردانی و رفت و آمد راههای طولانی نگردند وضع مدارس غیر دولتی و دولتی را یکسان نماید و اجرای برنامه های مصوب در مدارس غیر دولتی که دارای امتیاز رسمی از شورای-

مدرسه‌ها بسطی برسد که مورد انتظار رهبر ملت ایران می‌باشد از صبر و حوصله نمایندگان محترم کمال تشکر را دارم (احسنت).

۵- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده -

ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۱۷۳

روز یکشنبه ۲۶/۳/۱۳۵۳

- ۱- گزارش کمیسیون دارائی راجع باصلاح قانون بیمه‌گری و بیمه مرکزی ایران.
- ۲- گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع به حفاظت و بهسازی محیط زیست.
- ۳- گزارش يك فوریتی موافقت نامه همکاری فرهنگی بین ایران و فرانسه.
- ۴- گزارش شور دوم اصلاح قانون سازمان ملی پیش‌آهنگی ایران.
- ۵- گزارش شور دوم تأسیس وزارت اطلاعات و جهانگردی.
- ۶- گزارش شور اول اصلاح قانون خدمات اجتماعی زنان.
- ۷- گزارش شور اول بنیادشاهنشاهی و فرهنگستانهای ایران.

- ۸- گزارش شور اول تشکیل وزارت رفاه اجتماعی.
- ۹- گزارش شور اول پروتکل منعقد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی.

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم میکنیم. جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه خواهد بود.

(ساعت یازده و ۴۵ دقیقه جلسه ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

عالی آموزش و پرورش هستند شدیداً کنترل نمایم تا سرفانه اخیر مشاهده شده که عده‌ای از این مدارس با تغییر برنامه‌های مصوب وزارت آموزش و پرورش ساعت درس فارسی و علوم دینی را تقلیل داده و ساعت تدریس زبان خارجه پرداخته و برای این کار نابجای خود هرمبلغی را هم که بخواهند از مردم میگیرند این مدارس قبل از دستور ثبت نام دانش آموزان که بموجب بخشنامه‌های معروف سه هزار و چهار هزار بمدارس غیر دولتی صادر شد، به ثبت نام دانش آموزان پرداخته و مبلغی بین یک هزار و پانصد تا سه هزار تومان شهریه‌های خود را بالا برده‌اند و ابداً مورد بازخواست هم قرار نگرفته‌اند ولی بخشنامه چهار هزار توصیه مینماید سطح کیفی و کمی تحصیلات را بالا ببرید ولی حق دریافت وجهی اضافه ندارید راستی که هنوز قضیه یک بام و دو هوا مصداق واقعی دارد حتی مدیر محترم یکی از مدارس غیر دولتی که با علاقمندی و وطن پرستی و شاه دوستی بکار تعلیم و تربیت پرداخته است امروز بمن میگفت که از طرف بخش مربوطه فرهنگی اش با اطلاع داده‌اند که چون تودفرجه تقویم مخارج و نام نویسی نداری مدرسه‌ات منحل میگردد مگر انحلال مدرسه بدست بخشهای فرهنگی است پس قانون اساسی معارف چه شده است که دائم رؤسای بخش‌ها مدارس غیردولتی را تهدید با انحلال نمایند. مدارس که بنا بدعوت وزارت آموزش و پرورش و بموجب احتیاج زمان تشکیل شده‌اند و در طول مدت چند سال اکثر این مدارس مصدر خدماتی با ارزش بوده‌اند و حالا پاداش چندین سال خدمت صادقانه آنان چنین برخوردارهائی است بهر حال امیدوارم که پیرو فرمان همایونی وضع تحصیلی آن^۱ (نه دهم) هاهم بالا برود و وضع تحصیلی آنان در سال تحصیلی ۵۳-۵۴ هم از نظر کمی یعنی تعداد دانش آموز در هر کلاس وهم از نظر کیفی داشتن معلمان شایسته و برنامه‌های پرورشی بهبود یابد تا محیط زیست کودکان و نوجوانان ایرانی یعنی